

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 0101-24/2021/3

Ljubljana, 18. 5. 2021

EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2020 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na .....seji dne ..... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2020.

mag. Janja Garvas Hočevar
v.d. generalnega sekretarja

Priloga:

- Poročilo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2020

Prejmejo:

- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Urad Vlade za komuniciranje,
- Urad Vlade RS za narodnosti,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Vrhovno Državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Državni Zbor Republike Slovenije,
- Društvo Ključ, p.p. 1646, 1001 Ljubljana
- Slovenska Karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana,
- Slovenska filantropija, Poljanska cesta 12, 1000 Ljubljana,
- Pravni center za varstvo človekovih pravic,
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
Tina Princes Damjanovič, sekretarka, nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratak povzetek gradiva:		
V skladu s sklepoma Vlade RS št. 01203-9/2019/6 z dne 17. oktobra 2019 in št. 01203-9/2020/4 z dne 11. junija 2020 je Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi pripravila poročilo o svojem delu v letu 2020. Dejavnosti na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej so predstavljene v okviru petih poglavij, ki zajemajo področje zakonodaje in politik, preprečevanja trgovine z ljudmi, odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, pomoči žrtvam trgovanja ter mednarodnega sodelovanja in partnerstev.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:/(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:/(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 		NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, 		

- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradivo je bilo ustrezno usklajeno znotraj medresorske delovne skupine, v kateri so tudi predstavniki nevladnih in humanitarnih organizacij.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: .....

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano .....

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

Aleš HOJS

minister

**Poročilo Medresorske delovne skupine
za boj proti trgovini z ljudmi
za leto 2020**

Ljubljana, maj 2021

KAZALO

Uvod	2
1 Zakonodaja in politike	2
1.1 Spremembe zakonodaje	2
1.2 Institucionalni okvir	2
1.3 Izvajanje aktivnosti v skladu s sprejetimi državnimi in mednarodnimi obveznostmi	2
2 Preprečevanje	2
2.1 Ozaveščanje širše javnosti	2
2.1.1 18. oktober, evropski dan boja proti trgovini z ljudmi	2
2.1.2 Spletno mesto	2
2.1.3 Mediji	2
2.1.4 Druge aktivnosti	2
2.2 Ozaveščanje ciljnih rizičnih skupin	2
2.2.1 Ozaveščanje mladostnikov	2
2.2.2 Preventivno delovanje na področju ozaveščanja in preprečevanja trgovine z ljudmi v romski skupnosti	2
2.3 Ozaveščanje in usposabljanje strokovne javnosti	2
3 Odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi	2
3.1 Dejavnosti policije	2
3.1.1 Statistika	2
3.1.2 Ugotovitve policije	2
3.2 Dejavnosti Specializiranega državnega tožilstva in okrožnih državnih tožilstev	2
3.2.1 Statistika	2
3.2.2 Ugotovitve Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije	2
3.3 Dejavnosti Inšpektorata Republike Slovenije za delo	2
3.4 Dejavnosti Finančne uprave Republike Slovenije	2
4 Pomoč in zaščita za žrtve trgovine z ljudmi	2
4.1 Program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitev	2
4.2 Program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – namestitev v varnem prostoru	2
4.3 Projekt Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi	2
4.4 Projekt Informiranje žrtev trgovine z ljudmi, spolnega nasilja in nasilja po spolu v postopkih priznanja mednarodne zaščite (PATS)	2
5 Mednarodne dejavnosti in partnerstva	2
5.1 Mednarodne dejavnosti	2
5.2 Partnerstva in raziskave	2
Sklep	2

Uvod

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: MDS TZL ali medresorska delovna skupina), ki deluje od leta 2003 in jo vodi nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: nacionalna koordinatorica), je tudi v letu 2020 izvajala naloge v okviru svojih pristojnosti in aktivnosti, določenih v Akcijskem načrtu za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2019–2020.

Nacionalna koordinatorica je v obdobju poročanja sklicala tri seje, na katerih je MDS TZL obravnavala aktualne teme s področja boja proti trgovini z ljudmi in sprejemala ustrezne sklepe za učinkovitejše delo na tem področju. Nacionalni koordinatorici je strokovno podporo pri njenem delu nudila Služba za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi na Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: SPBTL).

Poročilo o delu MDS TZL za leto 2020 povzema izvedene aktivnosti na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej v petih poglavjih. V prvem poglavju so predstavljene spremembe na področju zakonodaje in institucionalne ureditve ter aktivnosti v skladu s sprejetimi državnimi in mednarodnimi obveznostmi. Poročilo v nadaljevanju opisuje dejavnosti preprečevanja trgovine z ljudmi, ki vključujejo različne oblike ozaveščanja širše javnosti, rizičnih skupin potencialnih žrtev trgovanja, ozaveščanje potrošnikov in uporabnikov storitev, ki jih izvajajo žrtve trgovine z ljudmi, ter usposabljanja strokovne javnosti, katere delo je povezano z navedeno problematiko. Poglavje o odkrivanju, preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj zajema poročilo o delu policije in tožilstev, katerih vloga je na tem področju ključnega pomena. Ker se problematika trgovine z ljudmi v širšem pomenu prepleta tudi s problematiko delovnega izkoriščanja ter zaposlovanja in dela na črno, so v tem poglavju predstavljene tudi dejavnosti Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljevanju: IRSD) in Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS). Četrto poglavje obsega informacije o pomoči žrtvam trgovine z ljudmi in njihovi oskrbi, v zadnjem poglavju pa so opisane mednarodne aktivnosti MDS TZL v letu poročanja in partnerstva na državni ravni.

1 Zakonodaja in politike

1.1 Spremembe zakonodaje

Državni zbor Republike Slovenije je 3. marca 2021 na 63. seji sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča (v nadaljevanju: ZPPreb-1A), ki je bil 12. marca 2021 objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 36/2021. V 19. členu, ki ureja določitev zakonskega prebivališča, je bil na predlog MDS TZL dodan nov peti odstavek. Ta določa, da upravna enota v postopku ugotavljanja začasnega prebivališča določi zakonsko prebivališče tujcu, ki ima dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno prebivanje in je žrtev nasilja v družini ali žrtev trgovine z ljudmi, če mu po določbah tega zakona stalnega ali začasnega prebivališča ne more prijaviti, in sicer na naslov centra za socialno delo, na območju katerega ima ali je imel nazadnje prijavljeno začasno prebivališče ali centra za socialno delo, ki je podal predlog oziroma soglasje za prijavo. To zakonsko prebivališče ima naravo začasnega prebivališča. Možnost prijave zakonskega prebivališča samo na podlagi soglasja centra za socialno delo bo omogočala hitrejše odločanje v postopku prijave, saj v tem primeru dodatno dokazovanje ne bo potrebno. ZPPreb-1A se prične uporabljati 27. junija 2021.

Priljubljena je bila tudi novela Zakona o tujcih, po kateri se z dopolnitvijo prvega odstavka 50. člena uvaja nov razlog, na podlagi katerega lahko policija žrtvi trgovine z ljudmi (in žrtvi družinskega nasilja) dovoli zadrževanje za čas 90 dni. Gre za razlog obstoja osebnih okoliščin, ki utemeljujejo prebivanje žrtve v Republiki Sloveniji, s čimer se v slovensko zakonodajo prenašajo določbe Istanbulske konvencije in določbe prvega odstavka 14. člena Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi. Dovoljenje, izdano za primer obstoja osebnih okoliščin, se bo upravičencu izdalo za čas trajanja teh okoliščin, vendar ne dlje kot za eno leto, z možnostjo podaljšanja do enega leta. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2F) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na seji dne 30. marca 2021.

1.2 Institucionalni okvir

Vlada RS je 11. junija 2020 sprejela sklep št. 01203-9/2020/4 o spremembi sklepa o ustanovitvi MDS TZL, s katerim je bila imenovana nova nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi in posodobljeno članstvo delovne skupine. V skladu z navedenim sklepom so v delo MDS TZL še naprej vključeni predstavniki devetih ministrstev in vladnih uradov, Policije, FURS in IRSD. Pri delu skupine pa kot neodvisni zunanji člani sodelujejo tudi predstavniki Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljevanju: SDT RS), Državnega zbora Republike Slovenije, Društva Ključ, Slovenske karitas, Slovenske filantropije, Pravnega centra za varstvo človekovih pravic in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

1.3 Izvajanje aktivnosti v skladu s sprejetimi državnimi in mednarodnimi obveznostmi

Nacionalna koordinatorica je v letu 2020 sklicala tri sestanke medresorske delovne skupine, na katerih so člani obravnavali aktualne teme s področja boja proti trgovini z ljudmi in sprejemali sklepe za učinkovitejše izvajanje politik na tem področju. Sklicana sta bila tudi dva sestanka ožjega dela MDS TZL, na katerih so člani obravnavali tematiko prisilnega dela, učinkovitejšega sodelovanja na področju pregona kaznivih dejanj in priporočil skupine Greta.

MDS TZL je pripravila letno poročilo o svojem delu za leto 2019, s katerim se je Vlada Republike Slovenije seznanila 7. maja 2020, v drugi polovici leta pa so člani medresorske delovne skupine sodelovali pri pripravi Akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021 in 2022.

V skladu z določili Zakona o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi sta se izvajala projekta oskrbe žrtev trgovine z ljudmi za obdobje 2020 in 2021, in sicer tako za krizno namestitev

kot tudi za namestitve v varnem prostoru. Delo MDS TZL so zaznamovale tudi številne aktivnosti na področju usklajevanja konkretnih primerov nameščanja žrtev trgovine z ljudmi, o katerih v skladu s Priročnikom o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi razpravlja in odloča za to posebej imenovana večdisciplinarna skupina.

SPBTL je za Evropsko komisijo v marcu pripravila obsežen prispevek za 3. poročilo o napredku na področju boja proti trgovini z ljudmi na podlagi Direktive 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev. Julija pa je bil Evropski komisiji predložen tudi prispevek za novo strategijo EU na področju boja proti trgovini z ljudmi.

SPBTL je tako kot v preteklih letih sodelovala pri pripravi letnega poročila o migracijah in azilu Evropske migracijske mreže. Skupaj z nekaterimi člani MDS TZL je sodelovala tudi s predstavniki Veleposlaništva ZDA v Republiki Sloveniji pri pripravi vsebinskih podlag za poročilo o trgovini z ljudmi Ministrstva za zunanje zadeve Združenih držav Amerike. Letno poročilo je bilo objavljeno junija 2020, Republika Slovenija pa je bila ponovno uvrščena v skupino držav, ki v celoti izpolnjujejo minimalne standarde v boju proti trgovini z ljudmi (t. i. TIER 1).

V okviru drugih mednarodnih mehanizmov poročanja Slovenije o trgovini z ljudmi je SPBTL v letu 2020 pripravila različne prispevke na podlagi zaprosil Urada Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC), Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) ter posebne poročevalke Združenih narodov za trgovino z ljudmi, posebej žensk in otrok. Sodelovala je tudi pri pripravi pregleda izvajanja konvencij Mednarodne organizacije dela (Konvencije MOD št. 29, 105 in 182), Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (7. redno poročilo CEDAW), Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije (14. periodično poročilo CERD), Konvencije o otrokovih pravicah (združeno 5. in 6. poročilo KOP) in poročala o stanju na področju trgovine z ljudmi v okviru izvajanja Akcijskega načrta OVSE za boj proti trgovini z ljudmi.

2 Preprečevanje

Delo MDS TZL je v letu 2020 potekalo v znamenju izzivov, ki jih je prinesla epidemija nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (v nadaljevanju: epidemija COVID-19), ta pa je najbolj vplivala ravno na izvajanje preventivnih aktivnosti. Pogoji za delo so se v tem času bistveno spremenili, zaradi česar je bilo treba usvojiti nove komunikacijske in tehnične veščine komuniciranja na daljavo. Medtem ko epidemija ni bistveno vplivala na ozaveščanje splošne javnosti, so se v bistveno manjšem obsegu kot v preteklosti izvedla usposabljanja strokovnjakov, ki se pri svojem delu ukvarjajo s problematiko trgovine z ljudmi. Prav tako se kot posledica odločitve Urada Vlade RS za komuniciranje (v nadaljevanju: UKOM) v preteklem letu niso izvajali projekti nevladnih organizacij za ozaveščanje ranljivih skupin.

2.1 Ozaveščanje širše javnosti

2.1.1 Evropski in svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi

Ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi je bil 18. oktobra izdan priročnik za delodajalce Preprečite prisilno delo, ki je bil objavljen na spletni strani Urada Vlade RS za komuniciranje in pristojnih organov skupaj s sporočilom za javnost. Priročnik naslavlja tveganje trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela in vključuje korake, s katerimi se je mogoče izogniti vpletenosti v tovrstne primere.

UKOM je posodobil infografiko s statističnimi podatki o trgovini z ljudmi v Sloveniji v obdobju 2010–2019 in jo hkrati s sporočilom za javnost poslal medijem ter objavil na spletni strani in družbenih omrežjih. Vsebina sporočila je bila osredotočena na prisilno delo in delovno izkoriščanje. Poleg tega se je na Facebook strani MNZ in Vlade RS 18. oktobra predvajal animirani film Zgodba o dveh deklicah.

Slovenska karitas je v okviru evropskega dneva boja proti trgovini z ljudmi ponovno izvedla sodelovanje z Ljubljanskim potniškim prometom, tako da se je 18. oktobra na digitalnih zaslonih mestnih avtobusov v Ljubljani in Mariboru predvajala preventivna vsebina o problematiki trgovine z ljudmi. Objava je bila vidna na 170 avtobusih oziroma na 450 digitalnih zaslonih, predvajana je bila vsakih 15 minut, med potniki pa opažena 90-odstotno.

30. julija je ob svetovnem dnevu boja proti trgovanju z ljudmi UKOM pripravil sporočilo za javnost, ki je bilo objavljeno tudi na družbenih omrežjih vlade.

Slovenska karitas je ob svetovnem dnevu boja proti trgovini z ljudmi 30. julija 2020 na različne medijske hiše naslovila sporočilo za javnost, ki so ga nekateri povzeli na svojih kanalih obveščanja. Ob tej priložnosti je strokovna delavka projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev dala tudi izjavo za Radio Ognjišče v oddaji Utrip dneva. Ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi je Slovenska karitas pripravila sporočilo za javnost, ki je bilo objavljeno na spletni strani Slovenske karitas, na Facebooku in na tiskovnem uradu škofovske konference. Generalni tajnik Slovenske karitas je ob tej priložnosti dal tudi izjavo za Radio Ognjišče.

2.1.2 Spletno mesto

Tudi v letu 2020 je UKOM zagotavljal posodabljanje vsebin na osrednjem spletnem mestu gov.si v slovenskem (<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/>) in angleškem jeziku. Tematska spletna stran je bila nadgrajena, vanjo pa je bilo vgrajeno tudi novo »dražilo«, ki obeležuje svetovni dan trgovine z ljudmi. Vsebina spletne strani je bila na več različnih zavihkih osvežena z aktualnimi podatki za tekoče leto.

2.1.3 Mediji

Po dostopnih podatkih so slovenski tiskani, elektronski in spletni mediji objavili preko 30 prispevkov na temo trgovine z ljudmi. Mediji so največ pozornosti namenili predvsem aktivnostim odkrivanja in pregona kaznivih dejanj trgovine z ljudmi (večje pozornosti sta bila deležna sojenje v Celju in afera klicni centri). Nekateri mediji (Delo, Večer, Pop TV) so obširneje poročali o evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi, pri čemer so povzemali sporočila MDS TZL o prepoznanju in pregonu prisilnega dela ter navajali izjave nacionalne koordinatorice ter nevladnih in humanitarnih organizacij. Temo so obravnavali tudi v kontekstu pandemije ter pri tem opozarjali selitev zlorab na splet in na povečano ranljivost žrtev, zlasti otrok.

Društvo Ključ je v letu 2020 sodelovalo v 13 medijskih prispevkih.

2.1.4 Druge aktivnosti

Društvo Ključ je za širšo javnost izvedlo 4 dogodke, ki se jih je udeležilo 4.200 oseb. Izvedbo dogodkov so sofinancirali Mestna občina Ljubljana, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: FIHO) ter Društvo Ključ iz lastnih sredstev.

2.2 Ozaveščanje ciljnih rizičnih skupin

Na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje ozaveščevalnih in izobraževalnih projektov nevladnih in humanitarnih organizacij v letu 2020 je UKOM marca 2020 sprejel sklepe in nato podpisal 4 pogodbe v skupni vrednosti 24.912,65 evra, od tega je 5.000 evrov za ozaveščanje mladostnikov namenilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 5.000 evrov pa Urad Vlade RS za narodnosti (v nadaljevanju: UN) za namen ozaveščanja mladostnikov v okoljih, kjer živijo tudi pripadniki romske skupnosti. Sodelovanje je bilo dogovorjeno z Društvom Ključ, z Delavsko svetovalnico in Slovenskim združenjem za zmanjševanje škodljivih posledic drog DrogArt.

Z Društvom Ključ sta bili podpisani pogodbi za projekta »Vijolica – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi« in »Telesnica – kako prepoznati trgovanje z ljudmi in se mu izogniti«. Prvi projekt je bil namenjen ozaveščanju osnovnošolcev zadnje triade, drugi pa ozaveščanju srednješolcev. Poleg tega je UKOM sklenil pogodbo z Društvom za zagovorništvo ranljivih skupin Delavska svetovalnica za izvedbo projekta Naprej, ki bi obravnaval primere delovnega izkoriščanja. S slovenskim združenjem za zmanjševanje škodljivih posledic drog DrogArt pa je bila sklenjena pogodba za projekt obeležitve evropskega dneva boja proti trgovini z ljudmi in za prenovo spletne strani Resnica.

V sredini marca je bila v Sloveniji razglašena epidemija COVID-19, kar je vplivalo na začetek izvajanja pogodb s strani izbranih organizacij v pomladnem obdobju in pozneje tudi na odločitev UKOM, da sodelovanje v okviru navedenih pogodb prekine. Od vseh načrtovanih aktivnosti v okviru javnega razpisa UKOM se je, sicer v precej zmanjšanem obsegu, izvedel le projekt Vijolica, namenjen ozaveščanju osnovnošolcev.

2.2.1 Ozaveščanje mladostnikov

- **Projekt »Vijolica – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi«**

V letu 2020 je Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi izvajalo projekt, namenjen ozaveščanju osnovnošolcev zadnje triade. Kot ciljna javnost so bili predvideni tudi mladostniki, vključeni v vzgojne zavode, mladinske domove in stanovanjske skupine in delavnice v okoljih, kjer živijo tudi pripadniki romske skupnosti.

V okviru projekta, za katerega je bilo sicer odobrenih 9.000 evrov, je izvajalec izvedel 7 delavnic v večnamenskih romskih centrih in organiziral 2 druženja na bazenu za romske otroke, ki se jih je udeležilo

110 romskih otrok in mladostnikov. Za izvedbo navedenih dejavnosti je bilo Društvu Ključ izplačanih 2.204,55 evra.

- **Preventivne aktivnosti v okviru projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev**

Slovenska karitas je v okviru pogodbe o sofinanciranju projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev v letu 2020 izvedla 55 preventivnih delavnic, ki se jih je udeležilo 897 učencev in dijakov iz 6 statističnih regij (Savinjska, Osrednjeslovenska, Podravska, Obalno-kraška, Gorenjska, Pomurska).

Delavnice so bile namenjene ozaveščanju otrok, mladih in osebja, ki dela z njimi, ter preostalih ciljnih populacij o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi, prepoznavi indikatorjev trgovine z ljudmi ter seznanjanju s samozaščitnimi oziroma preventivnimi ukrepi. Poleg tega je bilo v okviru projekta izdano tudi preventivno gradivo v nakladi 15.000 izvodov, ki mlade opozarja na nevarnosti in pasti trgovine z ljudmi. To gradivo so osebno predali šolam in različnim zavodom (vzgojni in vzgojno-izobraževalni zavodi, centri za slepo in slabovidno mladino, gluho in naglušno mladino, dijaški domovi ...), v katerih so izvajali preventivne delavnice. Posredovali so jih tudi udeležencem drugih prireditev, na katerih so ozaveščali o problematiki trgovanja z ljudmi (npr. festival LUPA), in drugim institucijam, ki so povpraševale po gradivu.

- **Druge aktivnosti**

Društvo Ključ je izvedlo delavnico v osnovni šoli (100 otrok), 23 delavnic v srednjih šolah (647 otrok) in 3 delavnice v vzgojnih zavodih in mladinskih domovih (5 otrok), ki sta jih sofinancirala Mestna občina Ljubljana in FIHO. Za otroke migrante (prosilci za mednarodno zaščito in begunci) sta bili organizirani 2 delavnici, ki se jih je udeležilo 9 otrok. Poleg tega je društvo v okviru projekta Zaznavnica izvedlo 18 izobraževanj za zaposlene v rizičnih poklicih, ki se jih je skupaj udeležilo 526 oseb.

2.2.2 Preventivno delovanje na področju ozaveščanja in preprečevanja trgovine z ljudmi v romski skupnosti

UN vodi t.i. ad hoc delovno skupino za pripravo protokola v postopkih obravnave primerov zunajzakonskih skupnosti z mladoletnimi osebami – obravnava primerov begov mladoletnih oseb v škodljiva okolja (prezgodnje poroke) in prisilnih porok v romski skupnosti. Na podlagi sklepa omenjene delovne skupine je UN v sodelovanju s predstavniki pristojnih institucij in relevantnih organizacij pripravil delovni osnutek Priročnika o prepoznavanju in ukrepanju v primerih zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti, ki ga je ad hoc delovna skupina obravnavala in potrdila na svojem sestanku dne 18. decembra 2020. Priročnik bo pripravljen v digitalni obliki in bo vseboval zbrane informacije na enem mestu, in sicer splošna dejstva in informacije, ki na kratek in jasen način predstavijo problematiko, obstoječe postopke ukrepanja ter vse pristojne institucije in kontakte različnih nevladnih organizacij, ki delujejo na področjih, povezanih s to problematiko, na katere se lahko institucije, druge organizacije in posamezniki obrnejo po pomoč ali sodelovanje. Prav tako bodo dodani tudi praktični primeri iz prakse. Priročnik bo pripravljen in v nekaj sto izvodih natisnjen v začetku leta 2021.

Zaradi na novo nastale situacije v zvezi z epidemijo koronavirusa v sklopu izvajanja projekta SIFOROMA4 (*Krepitev nacionalnega posvetovalnega procesa v Sloveniji preko nadaljevanja in nadgradnje dela Nacionalne platforme za Rome*) v letu 2020 ni bil organiziran noben dogodek, na katerem bi se udeležence ozaveščalo o problematiki t. i. prisilnih porok in trgovini z ljudmi.

2.3 Ozaveščanje in usposabljanje strokovne javnosti

Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije (v nadaljevanju: GPU UKP) redno usposablja tako kriminaliste kot tudi policiste na lokalni ravni. Pri tem pozornost namenja prepoznavanju pojavnih oblik trgovine z ljudmi, kazalnikov za zaznavo potencialnih žrtev trgovine z ljudmi in tudi storilcev ter

poznavanju nadaljnjih posebnih postopkov pri obravnavi žrtev in izvajanju preiskav v predkazenskem postopku. V letu 2020 usposabljanje kriminalistične policije zaradi epidemije COVID-19 ni bilo izvedeno. V okviru programa »Mejna kontrola na mejnih prehodih« je prek spletne aplikacije EIDA (e-učilnica) potekalo usposabljanje na temo trgovine z ljudmi za policiste, ki izvajajo mejno kontrolo. Usposabljanje je uspešno zaključilo 763 policistov (PU Murska Sobota – 35, PU Maribor – 112, PU Celje – 65, PU Novo mesto – 216, PU Ljubljana – 85, PU Kranj – 30, PU Koper – 217).

Ministrstvo za zunanje zadeve (v nadaljevanju: MZZ) izvaja redne oblike izobraževanja za uslužbence, ki odhajajo na delo na diplomatska predstavništva in konzulate, ter jih redno ozavešča o potencialnih nevarnostih trgovine z ljudmi. Marca 2020 je potekalo konzularno usposabljanje, v okviru katerega so bile obravnavane tudi tematika trgovine z ljudmi in njene pojavne oblike. Udeležilo se ga je 50 slušateljev. V okviru priprav na opravljanje konzularne službe na diplomatsko-konzularnih predstavništvih so bili diplomati še individualno opozorjeni na problematiko trgovine z ljudmi. Konzularno usposabljanje, predvideno za jesen 2020, zaradi epidemije ni bilo izvedeno.

Socialna zbornica Slovenije je v okviru Programa izvajanja javnih pooblastil Socialne zbornice Slovenije za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2020, ki ga financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ), v letu 2020 izvedla izobraževanje za strokovne delavce in strokovne sodelavce centrov za socialno delo z naslovom Delo z žrtvami trgovine z ljudmi. Seminar je potekal 22. oktobra 2020, udeležilo pa se ga je 48 strokovnih delavcev oziroma strokovnih sodelavcev. V okviru seminarja je predstavnik Uprave kriminalistične policije udeležencem predstavil problematiko trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji, jih seznanil z identifikacijo žrtev trgovine z ljudmi in prvimi nujnimi postopki ter žrtvami trgovine z ljudmi v predkazenskem postopku. Predstavnica Društva Ključ je predstavila psihofizične posledice zlorabe, pričakovanja žrtve, svetovanje, nameščanje v krizni in varni prostor, življenje nameščenih oseb v varnem prostoru in možnosti (re)integracije.

Oktobra in novembra 2020 je na daljavo potekala Kazenskoppravna sodniška šola, v okviru katere je Društvo Ključ izvedlo predavanje z naslovom »Pričanje kot del procesa okrevanja«. Predavanja se je udeležilo 173 sodnikov in strokovnih sodelavcev.

Center za izobraževanje v pravosodju je v letu 2020 slovenskim sodnikom in državnim tožilcem poslal vabilo na 2 seminarja s področja boja proti trgovini z ljudmi, ki jih je organizirala Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju, a za prijavo ni bilo interesa. Ena okrajna sodnica se je udeležila seminarja Human Trafficking and Refugee Law.

FURS je 1. decembra 2020 organiziral strokovno usposabljanje na daljavo za 32 uslužbencev mobilnih oddelkov in inšpektorjev na temo boja proti trgovini z ljudmi. Udeležencem sta bila predstavljena Priročnik o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi ter spletno mesto Vlade RS z vsebino boja proti trgovini z ljudmi, na katerem so zbrane osnovne informacije s tega področja.

Društvo Ključ je v letu 2020 za strokovno javnost izvedlo 16 usposabljanj, ki se jih je udeležilo 636 oseb. Dogodke so sofinancirali Mestna občina Ljubljana, FIHO in donatorji, dva pa sta bila izvedena po naročilu Kazensko-pravne šole in Socialne zbornice Slovenije.

Maja 2020 je Slovenska karitas izvedla izobraževanje za nove prostovoljce, na katerem je predstavila tematiko trgovine z ljudmi, način in potek oskrbe žrtev, družabništvo kot obliko prostovoljstva ter samozaščitne ukrepe.

3 Odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi

Poglavje o odkrivanju, preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj zajema predvsem aktivnosti policije in tožilcev, vključno z merljivimi rezultati, tj. številom obravnavanih storilcev, oškodovancev, obtožb in končnih obsodb. To poglavje vključuje tudi aktivnosti IRSD in FURS, saj se pri nadzoru nad izvajanjem področne zakonodaje v njuni pristojnosti vsebina delovanja prepleta in v širšem pomenu povezuje s problematiko delovnega izkoriščanja, zaposlovanja in dela na črno ter izkoriščanja delavcev migrantov.

3.1 Dejavnosti policije

Na področju boja proti trgovini z ljudmi se nadaljuje trend iz preteklih let, in sicer policija še vedno najpogosteje prepoznava izkoriščanje žrtev zaradi prostitucije in spolnih zlorab, medtem ko so druge oblike izkoriščanja žrtev prepoznane redkeje (prisilno delo, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, služabništvo ...). Na splošno se ugotavlja, da Slovenija ostaja ciljna država izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi, pa tudi tranzitna država za osebe iz jugovzhodne Evrope, ki prek Slovenije nadaljujejo pot v druge države članice EU.

Zaznava problematike, povezane z izkoriščanjem žrtev trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije, je odvisna predvsem od proaktivnih dejavnosti policije, usmerjenih v zaznavo teh kaznivih dejanj in prepoznavo oziroma identifikacijo žrtev. V letu 2020 policija navedenih aktivnosti zaradi omejitev v zvezi z epidemijo COVID-19 in povečanega števila obravnav kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ-1) ni izvajala v takem obsegu in intenzivnosti kot v obdobju pred letom 2019.

V letu 2020 se zaznava povečanje števila obravnavanih kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, vendar pa njihovo število ne dosega števila iz let 2018 in 2017. Na področju zlorabe prostitucije v letu 2020 beležimo izrazit padec obravnav tega kaznivega dejanja, kar je po mnenju policije posledica izkoriščanja ranljivosti žrtev. Pri tem storilci z zlorabo podrejenega in odvisnega položaja ter s preslepitvijo dosežejo podrejenost in vdajo žrtev v izkoriščanje. Ugotavlja se, da storilci nad žrtvami ne uporabljajo fizičnega nasilja in jim ne omejujejo gibanja, temveč za nadzor nad njimi uporabljajo metode ekonomskega prisiljevanja oziroma spravljanja žrtev v finančno odvisnost. Oškodovanci se zato v policijskih postopkih praviloma ne prepoznavajo kot žrtve.

3.1.1 Statistika

V letu 2020 je policija obravnavala 29 kaznivih dejanj trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, kar glede na preteklo leto kaže na povečanje števila obravnavanih navedenih kaznivih dejanj. Pri tem je policija obravnavala 27 žrtev in 4 storilce kaznivega dejanja trgovine z ljudmi.

Obravnavala je tudi dva primera, v katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, pri čemer pa ni bilo podlage za podajo kazenskih ovadb. V zvezi s tem je policija na pristojna tožilstva predložila poročili.

Preglednica 1: Kazniva dejanja trgovine z ljudmi v obdobju 2016 –2020

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj				
	2016	2017	2018	2019	2020

Osumljenci in oškodovanci kaznivih dejanj trgovine z ljudmi (113. člen KZ-1)¹

Policija je v zvezi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi obravnavala 4 fizične osebe, od tega 3 ženske in 1 moškega. Vsi so bili državljani Republike Slovenije. V letu 2020 je bila zaradi trgovine z ljudmi obravnavana tudi 1 pravna oseba, registrirana v Sloveniji.

Preglednica 2: Število obravnavanih osumljencev po spolu in državljanstvu za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi

OSUMLJENCI	SKUPAJ
FIZIČNE OSEBE	4
Moški	1
Ženske	3
PRAVNE OSEBE	1
SKUPAJ	5

Policija je v letu poročanja obravnavala 27 žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Vse žrtve so bile odrasle osebe ženskega spola, ki so bile izkoriščane za prostitucijo in spolne zlorabe.

Preglednica 3: Število ugotovljenih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2020 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKES	SKUPAJ
Ukrajina	0	24	24
Moldavija	0	2	2
Romunija	0	1	1
SKUPAJ	0	27	27

Preglednica 4: Število ugotovljenih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2020 po spolu in obliki izkoriščanja

OBLIKA IZKORIŠČANJA	MOŠKI	ŽENSKES	SKUPAJ
Spolno izkoriščanje	0	27	27
SKUPAJ	0	27	27

3.1.2 Ugotovitve policije

V Sloveniji glede na obliko izkoriščanja še vedno prevladuje izkoriščanje žrtev za namen spolnih zlorab, redkeje pa so prepoznane druge oblike trgovine z ljudmi. Ker je problematika trgovine z ljudmi velikokrat tesno povezana tudi z nekaterimi drugimi kaznivimi dejanji, policija v povezavi s trgovino z ljudmi obravnava tudi kazniva dejanja zlorabe prostitucije in kršitev temeljnih pravic delavcev.

a) Zloraba prostitucije, zaposlovanje tujk v nočnih lokalih in oglaševanje prostitucije

V letu 2020 je policija obravnavala eno kaznivo dejanje zlorabe prostitucije, kar kaže izrazit padec obravnavanih kaznivih dejanj glede na pretekla leta.

Obravnavala je tudi štiri primere, v katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje zlorabe prostitucije, pri čemer ni bilo podlage za podajo kazenskih ovadb. V zvezi s tem so bila na pristojna tožilstva predložena poročila.

¹ Pri navajanju statističnih podatkov so navedene posamične osebe, kar pomeni, da se oseba (osumljenec, oškodovanec) v preiskavi šteje samo enkrat, ne glede na to, v koliko kaznivih dejanjih je bila obravnavana.

Preglednica 5: Kazniva dejanja zlorabe prostitucije v obdobju 2016–2020

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj				
	2016	2017	2018	2019	2020
Zloraba prostitucije	0	10	24	6	1

Osumljenci in oškodovanci kaznivega dejanja zlorabe prostitucije (175. člen KZ-1)

V letu 2020 je bila obravnavana 1 žrtev kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, in sicer je šlo za državljanko Republike Slovenije. Pri tem je policija obravnavala 1 osumljenca, ravno tako državljana Republike Slovenije.

Preglednica 6: Število osumljencev po spolu in državljanstvu za kaznivo dejanje zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 v letu 2020

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Slovenija	1	0	1
SKUPAJ	1	0	1

Preglednica 7: Število oškodovancev po spolu in državljanstvu za kaznivo dejanje zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 v letu 2020

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Slovenija	0	1	1
SKUPAJ	0	1	1

Pri spremljanju problematike prostitucije v Sloveniji se ugotavlja podoben trend kot v preteklih letih, in sicer se ta izvaja v zaprtih prostorih, predvsem v najetih ali lastnih stanovanjih ter hotelskih sobah. Ulične prostitucije oziroma prostitucije na prostem skoraj ne zaznavamo.

Policija pri spremljanju problematike prostitucije ugotavlja tudi nadaljevanje trenda iz preteklih let, ki se nanaša na oglaševanje prostitucije v tiskanih in internetnih medijih. Ta poteka z objavljanjem fotografij prostitutk, kraja, kjer se prostituirajo, kontaktne klicne številke in cene spolne storitve, navedena dejavnost pa se izvaja v stanovanjih, hotelskih sobah, salonih za erotično masažo ipd. Poleg tega na spletnih straneh obstajajo forumi, kjer uporabniki komentirajo storitve, prostitutke, nočne lokale in storitve.

b) Prisilno delo

V letu 2020 je policija obravnavala 2.177 kaznivih dejanj kršenja temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, kjer so bili ugotovljeni elementi delovnega izkoriščanja oškodovancev. V predkazenskem postopku niso bili zaznani elementi prisilnega dela kot oblike izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi, prav tako ti elementi niso bili ugotovljeni v nadaljnjih kazenskih postopkih.

Preglednica 8: Število obravnavanih kaznivih dejanj kršenja temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1

Vrsta kaznivih dejanj	Število kaznivih dejanj				
	2016	2017	2018	2019	2020
Kršitev temeljnih pravic delavcev	3.042	1.329	1.518	2.384	2.177

Preglednica 9: Število osumljencev in oškodovancev za kaznivo dejanje kršenja temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1

	OSUMLJENCI	OŠKODOVANCİ
FIZIČNE OSEBE	276	2.278
Moški	215	1.704
Ženske	61	574
PRAVNE OSEBE	172	5
SKUPAJ	448	2.283

Glede prisilnega beračenja kot ene izmed oblik prisilnega dela se nadaljuje trend iz preteklih let, za katerega je značilno, da te osebe v postopkih s policijo nočejo sodelovati in se ne prepoznajo kot žrtve trgovine z ljudmi.

3.2 Dejavnosti Specializiranega državnega tožilstva in okrožnih državnih tožilstev

SDT RS, ki je izključno pristojno za pregon kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z ljudmi, je tudi v letu 2020 dejavno opravljalo svojo nalogo na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, kaznivih dejanj spravljanja v suženjsko razmerje po 112. členu KZ-1 in kaznivih dejanj zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1.

3.2.1 Statistika²

a) Kaznivo dejanje »trgovina z ljudmi« (113. člen KZ-1)

Razglasitev epidemije je v letu 2020 močno vplivala na sodne, upravne in druge javnopravne zadeve oziroma postopke, močno pa je vplivala tudi na delo organov odkrivanja storilcev kaznivih dejanj. V poročevalskem obdobju SDT RS zaradi kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1 ni prejelo nove kazenske ovadbe ali poročila po 10. odstavku 148. člena ZKP. Navedeno je odraz dejstva, da je skoraj celotno leto poročanja zaznamovala epidemija COVID-19. Posebej je treba izpostaviti, da SDT RS v času prvega vala epidemije kazenskih ovadb praktično ni prejelo, prejemale pa je druge predloge in pobude. V preostalem delu leta je bilo kazenskih ovadb manj kot v preteklih letih.

Glede sprejetja državnotožilskih odločitev so državni tožilci SDT RS v letu poročanja:

- vložili 1 zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1, in sicer zoper 10 fizičnih oseb in 2 pravni osebi ter na škodo 59 oškodovank;
- vložili 1 obtožnico zaradi kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1, in sicer zoper 5 fizičnih oseb;
- izdali 3 sklepe o zavrženju zaradi kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1, in sicer zoper 12 fizičnih oseb.

Posamezne zadeve s področja trgovine z ljudmi obravnavajo tudi okrožna državna tožilstva, in sicer so v letu poročanja:

² V zvezi z navedenimi statističnimi podatki je treba pojasniti, da se posamezne zadeve v istem poročevalnem obdobju obravnavajo v različnih fazah, torej od prejema kazenske ovadbe ali poročila v dopolnitev po desetem odstavku 148. člena ZKP do sprejetja državnotožilske odločitve, to je od vložitve zahteve za preiskavo, vložitve obtožnice in do izdaje sklepa o zavrženju, lahko samo v posameznem delu. Glede na navedeno se pogosto o isti zadevi poroča pri postavki prejema kazenske ovadbe oziroma poročila po desetem odstavku 148. člena ZKP, pri postavki o zavrženju, pri postavki vložitve zahteve za preiskavo in pri postavki vložitve obtožnice.

- na Okrožnem državnem tožilstvu na Ptuj vložili 1 obtožnico zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve. Podan je bil predlog za odstop spisa Češki republiki, katere državljan je obdolženi, čemur je sodišče tudi sledilo. Obdolženi se je zoper sklep o odstopu pritožil, o njegovi pritožbi pa še ni bilo odločeno;
- na Okrožnem državnem tožilstvu v Celju vložili 1 zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1 in kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 4 fizične osebe in 1 pravno osebo ter na škodo 28 žrtev.

Sodišče je v letu 2020:

- 5 fizičnih oseb (na škodo 32 žrtev) spoznalo za krivo kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 5. v zvezi s 1. odstavkom 113. člena KZ-1 ter
  - prvi osebi izreklo kazen 4 leta zapora in denarno kazen 500 dnevni zneskov (10.000 evrov) ter ji odvzelo premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem v višini 100.000 evrov;
  - drugi osebi izreklo kazen 3 leta in 10 mesecev zapora in denarno kazen 400 dnevni zneskov (4.000 evrov) ter ji odvzelo premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem v višini 11.800 evrov;
  - tretji, četrti in peti osebi izreklo vsaki kazen 3 leta in 10 mesecev zapora in denarno kazen 500 dnevni zneskov (500 evrov) ter ukrep izgon tujca iz države za 5 let.

Višje sodišče je s sodbo z dne 23. novembra 2020 zavrnilo vse pritožbe in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

V letu poročanja so višja sodišča odločila tudi v dveh zadevah iz preteklih let, in sicer je višje sodišče:

- v prvi zadevi (zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1) pritožbo državnega tožilca zavrnilo in potrdilo oprostilno sodbo sodišča prve stopnje;
- v drugi zadevi (zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1 in kaznivega dejanja zloraba prostitucije po 175. členu KZ-1) pritožbo državne tožilke zavrnilo ter potrdilo oprostilno sodbo sodišča prve stopnje.

Treba je poudariti, da so zadeve s področja trgovine z ljudmi praviloma obsežnejše, potekajo zoper več oseb, ki so delovale v združbi, skoraj vedno pa je za preiskavo in odkritje treba uporabiti prikrite preiskovalne ukrepe. Zaradi navedenega tudi postopki pred sodiščem potekajo dlje časa. To velja zlasti za glavno obravnavo, ki lahko poteka tudi več let.

Preglednica 9: Kazenski postopki in sankcije za storilce kaznivega dejanja trgovine z ljudmi v letu 2020

Kaznivost trgovine z ljudmi	
Število obravnavanih oseb v kazenskih postopkih	32 fizičnih in 3 pravne osebe
Število uvedenih preiskav	2 (zoper 14 fizičnih in 3 pravne osebe)
Število obtožnih aktov	2 (zoper 6 fizičnih oseb)
Sankcije in ukrepi	
Število obsodb za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi (obsojene osebe)	5
Število obsodb zaradi uporabe storitev žrtve trgovine z ljudmi	0
Dolžina zaporne kazni v povezavi z odvzemom prostosti:	
– najkrajše trajanje	3 leta, 10 mesecev

b) Kaznivo dejanje »zloraba prostitucije« (175. člen KZ-1)

Glede sprejetja državnotožilskih odločitev so državni tožilci SDT RS v letu poročanja:

- vložili 1 zahtevo za dopolnitev preiskave zaradi kaznivega dejanja po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 413 oškodovank;
- vložili 1 predlog za pridobitev soglasja za vložitev neposredne obtožnice brez preiskave zaradi kaznivega dejanja po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 2 fizični osebi in na škodo 413 oškodovank (iste oškodovanke kot v predhodni alineji);
- vložili 1 obtožnico zaradi kaznivega dejanja po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 4 fizične osebe in na škodo 44 oškodovank.

Okrožna državna tožilstva so v povezavi s kaznivim dejanjem zlorabe prostitucije v letu poročanja obravnavala naslednje zadeve:

- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Murski Soboti so v letu poročanja vložili 1 zahtevo za preiskavo, zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve (ženskega spola).
- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Krškem so v letu poročanja izdali 1 sklep o zavrženju zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve (ženskega spola).
- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Kopru so obravnavali 1 zadevo zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 2 fizični osebi ter na škodo 3 žrtev (ženskega spola), v letu poročanja je bila izdana obsodilna sodba. Prvi osebi je bila izrečena pogojna obsodba, v okviru katere mu je bila določena kazen 1 leto in 8 mesecev zapora s preizkusno dobo 2 leti in 6 mesecev, medtem ko je bila drugi osebi prav tako izrečena pogojna obsodba, v okviru katere mu je bila določena kazen 1 leto in 4 mesecev zapora s preizkusno dobo 2 leti.
- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Mariboru so v letu poročanja vložili 1 zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve (ženskega spola).
- Na Okrožnem državnem tožilstvu na Ptujju so v letu poročanja vložili 1 obtožnico zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve (ženskega spola). Dan je bil predlog za odstop spisa Republiki Češki, katere državljan je obdolženi, čemur je sodišče tudi sledilo. Obdolženi se je zoper sklep o odstopu pritožil, o njegovi pritožbi pa še ni bilo odločeno.
- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Celju so v letu poročanja vložili 1 zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve (ženskega spola). Na Okrožnem državnem tožilstvu v Celju obravnavajo zadevo, ki je v fazi glavne obravnave zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1 in kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 8 fizičnih oseb in 1 pravno osebo ter na škodo 13 žrtev (ženskega spola), pri čemer sta 2 obdolženca priznala kaznivo dejanje trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1. V navedeni zadevi je bila v letu poročanja zoper 1 fizično osebo podana razširitev obtožnice zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1.

- Na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani so v letu poročanja vložili 1 obtožnico zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1, in sicer zoper 1 fizično osebo in na škodo 1 žrtve. Sodišče je izreklo oprostilno sodbo, vložena je pritožba tožilstva.

V zvezi s kaznivimi dejanji zlorabe prostitucije je sodišče v letu poročanja:

- 2 fizični osebi (v škodo 10 žrtev) spoznalo za krivi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije v sotorilstvu po prvem odstavku 175. člena KZ-1 ter izreklo:
  - prvi osebi pogojno obsodbo in ji določilo kazen 1 leto zapora, ki se ne bo izrekla, če obtoženi v preizkusni dobi 3 let ne bo storil novega kaznivega dejanja, ter izreklo denarno kazen v višini 100 dnevni zneskov (6.000 EUR) in
  - drugi osebi pogojno obsodbo in ji določilo kazen 8 mesecev zapora, ki se ne bo izrekla, če obtoženi v preizkusni dobi 3 let ne bo storil novega kaznivega dejanja, ter izreklo denarno kazen v višini 90 dnevni zneskov (2.700 EUR),
  - 2 fizični osebi pa je sodišče oprostilo očitkov.

Poleg tega so višja sodišča odločila tudi v dveh zadevah zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 iz preteklih let, in sicer je višje sodišče:

- v prvi zadevi pritožbo državnega tožilca zavrnilo in potrdilo oprostilno sodbo sodišča prve stopnje;
- v drugi zadevi pritožbi državne tožilke v celoti ugodilo, pritožbi obrambe pa je ugodilo delno in izpodbijano sodbo delno spremenilo. V odločbi o odvzemu protipravne premoženjske koristi se je glede na spremembo višine skupnega zneska protipravne premoženjske koristi zmanjšal znesek odvzema, v odločbi o varnostnem ukrepu se zasežena vozila niso odvzela, v odločbah o kazenskih sankcijah pa se je znižala izrečena višina (enotne) kazni zapora, in sicer se je pri:
  - prvi osebi znižala s 6 let na 5 let zapora;
  - drugi osebi znižala s 5 let na 3 leta zapora;
  - tretji osebi znižala s 5 let na 4 leta zapora;
  - četrti osebi znižala s 5 let na 4 leta zapora;
  - peti osebi znižala z 2 let in 6 mesecev na 1 leto in 9 mesecev zapora ter
  - šesti osebi znižala z 1 leta na 5 mesecev zapora.

3.2.2 Ugotovitve Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije

Prepoznavna in obravnava kaznivih dejanj trgovine z ljudmi zahtevata veliko posebnega znanja in razumevanja, dokazovanje teh pa je težavno, dolgotrajno in zapleteno. Vzrok za to je predvsem dejstvo, da so se v preteklosti tovrstna kazniva dejanja izvrševala ob prisotnosti fizičnega nasilja in omejevanja osebne svobode, medtem ko v zadnjih letih ugotavljamo, da žrtve praviloma prostovoljno vstopajo v razmerja do združbe ter da imajo določeno osebno svobodo, člani združbe pa namesto fizičnega uporabljajo psihično nasilje in čustveno izsiljevanje. Zaradi svoje ranljivosti so žrtve navzven zadovoljne, da zaslužijo vsaj nekaj denarja, čeprav večji delež denarja poberejo obdolženi. Po drugi strani se žrtve do članov združbe znajdejo v takem finančnem primežu, da so prisiljene ostati in vztrajati v razmerju. Pri obravnavi teh kaznivih dejanj pristojni organi zato izhajajo predvsem iz ranljivosti žrtve, ki se kaže v tem, da ta resnično nima druge sprejemljive možnosti. Smiselno enako obravnavanje žrtev se kaže tudi pri kaznivem dejanju zlorabe prostitucije.

V zadnjem času v Sloveniji zaznavamo vedno več novačenja žrtev prek interneta in socialnih omrežij, ki jih kriminalne mreže čedalje pogosteje uporabljajo za privabljanje in zlorabe žrtev. Nadaljuje se tudi trend izpopolnjevanja izvršitvenih oblik kaznivega dejanja, kar dodatno oteži dokazovanje obravnavanega kaznivega dejanja in je zato v tovrstnih zadevah nujna uporaba prikritih preiskovalnih ukrepov.

V letu poročanja je sodišče prve stopnje izreklo obsodilno sodbo v primeru kaznivega dejanja trgovine z ljudmi za namen storitve kaznivih dejanj, kjer so žrtve trgovine z ljudmi morale z uporabo sodobnih elektronskih naprav in elektronskih poti izvrševati kazniva dejanja v oddaljeni državi. Žrtve so bile izolirane od okolja, živele in delovale so v svojem časovnem pasu, ozemlje Republike Slovenije pa je združbi služilo za zakritje izvajanja kriminalne dejavnosti. V navedeni zadevi je bilo skupaj izrečenih slabih 23 let zapornih kazni, izrečenih za 16.000 evrov denarnih kazni, odvzeta protipravna premoženjska korist za prek 110.000 evrov in 4 tujcem izrečen izgon tujca iz države za 5 let. Sodba je že pravnomočna.

V zadnjih letih v posameznih zadevah SDT RS pogosto ugotavlja, da oškodovanci kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ne opravljajo dela, za katerega imajo sklenjeno delovno razmerje. Gre le za formalno in navzven prikazano sklenjeno delovno razmerje, ki nima pristne podlage ne v vsebini dela ne glede kraja opravljanja dela, trajanja delovnega časa, počitka ter pravil glede plačila prehrane in povračila stroškov za prihod na delo in odhod z dela, najpogosteje tudi ne glede izplačila plač. Oškodovanci nakazano plačo praviloma dvignejo in jo v celoti ali deloma vrnejo tako imenovanemu delodajalcu. Skupna značilnost teh primerov je, da se opisano stanje izredno težko dokazuje, saj oškodovanci delo, ki ga v resnici opravljajo, in vračila nakazanih plač zanikajo, niti takega razmerja ne prepoznajo kot spornega.

Ugotavlja se tudi, da obdolženi budno spremljajo odločitve sodišč ter temu spretno prilagajajo svoje delovanje in načine izkoriščanja. Zato je zelo pomembno, da se vzporedno s kazenskim postopkom izvajajo finančne preiskave s ciljem odvzeti premoženje nezakonitega izvora.

V letu poročanja je bila na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije opažena sprememba sodne prakse, ki se je nagnila v korist obdolžencev in se bistveno oddaljila od žrtev. V eni izmed zadev, ki jo je obravnavalo SDT RS, sodišče utemeljuje, da ne pomeni kaznivega izkoriščanja prostitucije že vsaka oblika sodelovanja pri prostituciji druge osebe, od katere ima storilec premoženjsko korist, ter da je kazniva le tista udeležba pri prostituciji druge osebe, pri kateri so medsebojne koristi in dajatve obeh udeleženih oseb v tako očitnem nesorazmerju, da je oseba, ki se prostituira, zaradi tega omejena v svoji osebni in ekonomski svobodi. Ekonomsko izkoriščanje sodišče utemeljuje z višino pobranega deleža zaslužka.

Pri tem je treba izpostaviti, da so sodišča v preteklih letih pri enakem dejanskem stanju izrekala obsodilne sodbe. S tega področja sta zato zelo pomembni tudi sodbi, ki jih je v letu 2020 izdalo Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Z odločitvijo v sodbi št. I Ips 54529/2010 z dne 23. aprila 2020 je Vrhovno sodišče RS zavrnilo zahtevo vložnika za varstvo zakonitosti in v zvezi z očitki, da naj bi se razlika med trgovino z ljudmi (113. člen KZ-1) in prostitucijo (175. člen KZ-1) kazala v svobodni privolitvi oškodovanke, jasno obrazložilo, da pristanek žrtve ne izključuje kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1. To izhaja že iz samega opisa kaznivega dejanja, v katerem je izrecno navedeno, da je dejanje storjeno ne glede na morebitno privolitev (oškodovane) osebe. Taka izrecna zakonska določba odraža dejstvo, da se žrtve trgovine z ljudmi velikokrat zaradi svojega težkega socialno-ekonomskega položaja »prostovoljno« odločijo za sodelovanje pri trgovini z ljudmi, v kar so prisiljene zaradi eksistenčne stiske, zaradi česar je o pravi prostovoljnosti težko govoriti.

Pomembna je tudi zadnja odločitev Vrhovnega sodišča RS, ki je s sodbo št. I Ips 58554/2012 z dne 17. decembra 2020, zavrnilo še eno zahtevo za varstvo zakonitosti ter z navedeno sodbo dodatno utrdilo, da sta Okrožno in Višje sodišče v Ljubljani v izpodbijanih sodbah v celoti odstopili od ustaljene sodne prakse. Vrhovno sodišče je med drugim zapisalo, da zahteva ne more uspeti s trditvijo, da sodna praksa glede vprašanja izkoriščanja prostitucije ni enotna, pri čemer se sklicuje na pravnomočne oprostilne sodbe nižjih sodišč, ki pred njihovim sodiščem niso bile izpodbijane. Pregled sodne prakse Vrhovnega sodišča kaže, da je ta enotna ter da pridobivanje finančne koristi iz prostituiranja drugih in poseg v pravico do spolne samoodločbe šteje kot prepovedano. Tako je zavrnilo stališče, da bi bil zakonski znak izkoriščanja prostitucije podan le, če bi obsojenca dekletom pobrala več kot polovico zaslužka. Presodilo je še, da

kontinuirano izvrševanje kaznivega dejanja, ki predstavlja utečen in donosen posel, ter dejansko vodenje in nadziranje prostitucije pomeni izkoriščanje prostitutiranja. Vrhovno sodišče nadaljuje, da izkoriščanje prostitucije ni dopustno ter da je potrebno tudi v državah, kjer je prostitucija sicer legalizirana in pravno urejena, preprečiti, da bi druge osebe prostitucijo izkoriščale. Tudi zaradi navedenega je neutemeljeno zavzemanje zahteve, da se organizacija in vodenje prostitucije drugih obravnava kot običajna, dopustna gospodarska dejavnost. Vrhovno sodišče je nadalje med drugim zapisalo še, da za presojo zakonskega znaka izkoriščanja ni bistven zaslužek deklet, temveč je odločilno, ali so osebe, ki so sodelovale pri prostituciji, imele od tega korist.

Zato da se stanje na področju boja proti trgovini z ljudmi izboljša in se vrne vsaj na stanje predhodnih let, je Specializirano državno tožilstvo RS nacionalni koordinatorici za boj proti trgovini z ljudmi dalo nekaj predlogov, ki so bili vključeni v Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2022.

3.3 Dejavnosti Inšpektorata Republike Slovenije za delo

IRSD je tudi v letu 2020 izvajal nadzor nad zaposlovanjem in delom tujcev na podlagi določb Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (v nadaljevanju: ZZSDT), Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju: ZDR-1) in Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (v nadaljevanju: ZČMIS).

V primerjavi z letom 2019 se je število ugotovljenih kršitev določb, ki urejajo pogoje zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji, v letu 2020 znižalo, in sicer je bilo ugotovljenih 40 kršitev ZZSDT (v letu 2019 49).³ Največ kršitev (30) je bilo ugotovljenih zaradi nespoštovanja določbe četrtega odstavka 7. člena ZZSDT, in sicer je šlo za primere, v katerih so delodajalci omogočali, da so tujci opravljali drugo delo kakor tisto, za katerega je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU ali izdaje pisne odobritve dano soglasje ali za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo. V 2 primerih je bila ugotovljena tudi kršitev petega odstavka 7. člena ZZSDT, po katerem lahko delodajalec, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, v okviru opravljanja te dejavnosti sklepa pogodbe o zaposlitvi samo s tujci, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi modre karte EU ali za katere je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma izdaje pisne odobritve dano soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, ter s tujci, ki imajo v skladu s tem zakonom prost dostop na trg dela. V 5 primerih so bile ugotovljene tudi kršitve določb 36. člena, ki opredeljujejo izvajanje kratkotrajnih storitev izvajalcev iz tretjih držav.

V zvezi z zaposlovanjem tujih delavcev inšpektorji za delo ugotavljajo, da se delodajalci, predvsem v dejavnostih gradbeništva, prometa, gostinstva in turizma ter kovinarski dejavnosti, srečujejo s pomanjkanjem razpoložljive delovne sile na trgu dela in zato zaposlujejo tujce, kar je pogosto povezano tudi z nezakonitim zagotavljanjem dela delavcev uporabniku. Na trgu se pojavljajo delodajalci, ki v tujini, predvsem v tretjih državah, novačijo delavce, zanje pridobijo dovoljenja za zaposlitev tujcev in z njimi sklenejo pogodbe o zaposlitvi, nato pa na nezakonit način izvajajo »storitve« pri delodajalcih, ki imajo težave s pridobivanjem delavcev. Tako poteka zagotavljanje dela delavcev v nasprotju z določbami Zakona o urejanju trga dela (ZUTD).

Nekateri inšpektorji poročajo, da s strani Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) prejemajo pobude za nadzor kršitev 7. člena ZZSDT. Pri tem se IRSD sooča s težavami, saj je pri delodajalcih, ki nezakonito posredujejo delavce uporabnikom, težko ugotoviti, kje delavci delo pravzaprav opravljajo. Še večja težava pri dokazovanju nepravilnosti so delodajalci, ki zaposlujejo tuje delavce, nato pa jih posredujejo na delo v druge države EU. Nekateri od tovrstnih delodajalcev so vpisani v register za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku pri MDDSZ. Ker delavcev iz tretjih držav z dovoljenji za zaposlitev ne smejo posredovati uporabnikom, ti pri uporabnikih navidezno opravljajo

---

³ IRSD kršitve statistično spremlja po pojavnih oblikah in zato so kršitve, povezane s tujci, obravnavane tudi pri drugih institutih delovno-pravne zakonodaje.

»storitvene dejavnosti«, ki jih imajo registrirane poleg glavne dejavnosti (posredovanje dela delavcev drugemu uporabniku).

Inšpektorji v okviru opravljenih nadzorov ugotavljajo tudi kršitve glede zaposlovanja tujcev iz tretjih držav na ustrezna delovna mesta. Delodajalci navedejo za tuje delavce, da bodo dela opravljali na enem od deficitarnih delovnih mest, za katera jim ZRSZ izda enotno dovoljenje za bivanje in delo ter informativni list, nato pa opravljajo druga dela ali jih delodajalci celo nezakonito pošljejo na delo k drugim delodajalcem uporabnikom. Poleg tega inšpektorji na terenu od tujih delavcev težko pridobijo informativne liste, saj vse postopke v zvezi z njihovo zaposlitvijo vodijo delodajalci, tujci pa večkrat niti ne vedo, kaj se od njih zahteva. To je problematično, saj so v primeru nespoštovanja določb glede predložitve informativnega lista kaznovani tudi delavci, ki s tem večinoma predhodno niso seznanjeni. Inšpektorji tudi opozarjajo, da tuji gospodarski subjekti, ki opravljajo delo v Sloveniji, na kraju opravljanja dela pogosto nimajo delovnopravne dokumentacije, in da ta praviloma ni prevedena v slovenščino.

Inšpektorji so v letu 2020 na posameznih območjih v državi opazili povečanje števila primerov v zvezi z »višanjem« dohodkov delavcev iz razloga združitve družine. Delodajalci delavcem pred vložitvijo vloge za združitve družine zvišajo plačo ali izplačajo kilometrino in druge dodatke z namenom, da bi prikazali višje dohodke v določenem časovnem obdobju zaradi dokazovanja višine dohodkov, potrebnih za izpolnjevanje pogojev za združitve družine. Ko delavec navedene pravice pridobi, delodajalec dohodke ponovno zniža.

Precej delodajalcev, predvsem v gradbeništvu, še vedno izvaja prakse, da prekinejo pogodbo o zaposlitvi delavcem po koncu gradbene sezone, potem pa jih ponovno zaposlijo v začetku nove. Tako ti delavci, ki večinoma opravljajo enostavna gradbena dela, »preživijo« na ZRSZ obdobje od novembra do marca, odvisno od vremenskih razmer in stanja na trgu. Delavci v času zunaj sezonskega dela v gradbeništvu prejemajo s strani ZRSZ nadomestilo za čas brezposelnosti, čeprav niso brezposelni, ker gre v teh primerih predvsem za zlorabo instituta neenakomerne razporeditve delovnega časa.

IRSD na področju čezmejnega izvajanja storitev in napotovanja delavcev na delo nadzira tudi spoštovanje določb ZČmIS. Ob nadzorih nad izvajanjem navedenega zakona so inšpektorji v letu 2020 ugotovili 13 kršitev, kar je manj kot v preteklem letu (20). Tako je bilo ugotovljenih 9 kršitev 12. člena ZČmIS, ki določa pogoje za čezmejno izvajanje storitev tujih delodajalcev v Republiki Sloveniji, preostale kršitve pa so bile ugotovljene zaradi neupoštevanja določbe 14. člena ZČmIS, ki se nanaša na to, da mora tuji delodajalec pred začetkom čezmejnega izvajanja storitve opraviti prijavo pri ZRSZ ter zagotoviti, da se v času čezmejnega izvajanja storitev v Republiki Sloveniji hrani in na zahtevo nadzornega organa da na voljo v zakonu navedena dokumentacija.

IRSD zaznava večje število delodajalcev, ki so registrirani v Sloveniji, a izvajajo storitve predvsem v zahodnih državah EU. Napoteni delavci so večinoma državljani držav Srbije, Makedonije ter Bosne in Hercegovine, opravljajo pa predvsem montažna, električarska in gradbena dela.

Hkrati je začelo naraščati število napotnih delavcev iz držav vzhodne Evrope, ki imajo plače nižje od slovenske minimalne plače. Pri tem prihaja tudi do napotitve tujih delavcev uporabniku v Slovenijo za daljše časovno obdobje, pri čemer pravzaprav opravljajo delo samo v Sloveniji, tuji delodajalec oziroma gospodarski subjekt pa je le »poštni nabiralnik« tega subjekta v državi sedeža.

Inšpektorji, ki so v okviru nadzora ZČmIS uporabili tudi zaprosila za pravno pomoč tujim inšpekcijskim organom, poročajo o pozitivnih izkušnjah sodelovanja prek informacijskega sistema za notranji trg (IMI) z nekaterimi tujimi nadzornimi organi.

V zvezi z zagotavljanjem pravic delavcem, ki so bili napoteni na začasno delo v Republiko Slovenijo na podlagi pogodbe o zaposlitvi po tujem pravu, sta bili v letu 2020 ugotovljeni 2 kršitvi 210. člena ZDR-1, ki posebej ureja položaj tujih napotnih delavcev, in 73 kršitev 209. člena ZDR-1, ki določa obvezno

sestavino pogodb o zaposlitvi delavcev, ki jih delodajalec napoti na delo v tujino. Poleg tega so inšpektorji v letu poročanja ugotavljali kršitve pravic delavcev (slovenskih in tudi tujih državljanov), ki jih na delo v tujino oziroma v države članice Evropske unije napotujejo delodajalci, registrirani v Republiki Sloveniji.

Glede zakonitosti opravljanja dela napotjenih delavcev pri nadzoru delodajalcev, registriranih v Republiki Sloveniji, ki izvajajo storitve v drugih državah članicah EU, je treba upoštevati, da je pri opravljanju čezmejnih storitev primarna pristojnost nadzornih organov v državi, kjer se storitve opravljajo. Učinkovit nadzor s področja čezmejnega izvajanja storitev je mogoče vzpostaviti samo z neposrednim sodelovanjem nadzornih organov države, v katerih se storitve opravljajo, in države, v kateri je delodajalec, ki napotuje delavce, registriran.

V letu 2020 je IRSD opravil tudi nadzor 2 nočnih lokalov in 1 masažnega salona, sicer pa se tovrstni nadzori v letu poročanja zaradi epidemiološke situacije, povezane s širjenjem koronavirusa, niso izvajali v večjem obsegu.

IRSD je tudi v letu 2020 sodeloval v skupni evropski akciji na področju trgovine z ljudmi (v nadaljevanju: JAD 2020), in sicer je skupaj s predstavniki Policije, FURS in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije nadziral izvajanje delovnopravne zakonodaje ter zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu v zvezi s sezonskim delom v dejavnosti kmetijstva ter pri delodajalcih, ki izvajajo storitev čiščenja v bencinskih servisih.

Opravljeni so bili nadzori pri 10 delodajalcih, ki izvajajo sezonska dela, in 9 delodajalcih, ki izvajajo storitev čiščenja v bencinskih servisih na avtocestah v Sloveniji. Inšpektorji za delovna razmerja so v okviru omenjene akcije opravili 50 inšpekcijskih nadzorov nad izvajanjem določil ZDR-1, ZČMIS, ZZSDT in Zakona o vodenju evidenc na področju dela in socialne varnosti. Pri tem so ugotovili 16 kršitev ter z odločbami o prekršku izrekli 6 opominov in izdali 8 upravnih odločb. Inšpektorji za varnost in zdravje pri delu so opravili 12 inšpekcijskih nadzorov. Pri tem je bilo ugotovljenih 54 kršitev ZVZD-1, inšpektorji pa so na podlagi ugotovitev izdali 5 upravnih odločb in 1 plačilni nalog. Največ, 38 kršitev, je bilo ugotovljenih v zvezi z obveznostmi delodajalca, ki se nanašajo na ocenjevanje tveganj in izjavo o varnosti, ter zagotavljanjem varnih delovnih pogojev.

V postopkih inšpekcijskega nadzora so inšpektorji pri enem od delodajalcev, ki se ukvarjajo z izvajanjem storitev čiščenja v bencinskih servisih, zaznali sum obstoja elementov trgovine z ljudmi.

3.4 Dejavnosti Finančne uprave Republike Slovenije

FURS je v letu 2020 obravnaval kršitve na področju Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (v nadaljevanju: ZPDZC-1) in vložil ovadbe ali naznanila za kazniva dejanja iz KZ-1. Podane so tudi številčne vrednosti kaznivih ravnanj, ki se lahko povezujejo z izkoriščanjem delovne sile.

V poročevalskem obdobju je bilo v postopkih o prekrških storilcem prekrškov v zvezi s kršitvami ZPDZC-1 (delo na črno, zaposlovanje na črno, nedovoljeno oglaševanje) izdanih in vročenih 2.763 odločb o prekršku in plačilnih nalogov, s katerimi je bila izrečena globa v skupni višini 3.095.180,00 EUR, ter 1.714 opominov.

V prekrškovnih aktih je bilo obravnavanih 3.313 prekrškov, in sicer:

- 426 prekrškov zaradi dela na črno, od tega so 70 prekrškov storili tuji državljani;
- 2.780 prekrškov zaradi zaposlovanja na črno, od tega so 98 prekrškov storili tuji državljani, 14 prekrškov pa je nastalo zaradi nezakonite zaposlitve državljana tretje države;
- 107 prekrškov zaradi nedovoljenega oglaševanja, od tega so 14 prekrškov storili tuji državljani.

V letu 2020 je FURS podal 8 kazenskih ovadb zaradi storitve kaznivega dejanja po prvem odstavku 199. člena KZ-1 (zaposlovanje na črno). V 6 primerih se je kazenska ovadba nanašala na slovenske, v 2

pa na tuje državljane. Zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 196. členu KZ-1 (kršitev temeljnih pravic delavcev) je bilo vloženih 57 kazenskih ovadb in 1 naznanilo suma storitve kaznivega dejanja, od katerih se jih je 21 nanašalo na tuje državljane ter 4 hkrati na slovenske in tuje državljane.

V navedenem obdobju FURS ni podal nobene kazenske ovadbe ali naznanila zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 113. členu KZ-1 (trgovina z ljudmi).

4 Pomoč in zaščita za žrtve trgovine z ljudmi

Izvajanje pomoči žrtvam trgovine z ljudmi poteka v okviru dveh programov, ki jih financira Vlada Republike Slovenije, izvajajo pa nevladne in humanitarne organizacije, izbrane v postopku javnega razpisa. Poleg tega se je s pomočjo sredstev iz EU Sklada za notranjo varnost v letu poročanja izvajal dvoletni projekt (re)integracije žrtev trgovine z ljudmi, nadaljevalo pa se tudi izvajanje projekta za prepoznavo in informiranje žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS).

4.1 Program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitev

MDDSZ je tudi v letu 2020 financiralo projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitev, ki ga je izvajala Slovenska karitas. Gre za celostno do 30 dni trajajočo oskrbo žrtev trgovine z ljudmi (odraslih in otrok), ki potrebujejo takojšnji umik iz okolja.

V letu 2020 v kriznem prostoru ni bilo nameščenih žrtev trgovine z ljudmi, izvajalec pa je bil v pripravljenosti. Če bi do namestitve prišlo, bi osebam, nameščenim v krizni prostor, nudili namestitev, prehrano, prvo psihosocialno pomoč, nujno medicinsko pomoč, svetovanje, informiranje o njihovih zakonitih pravicah, tolmačenje, zagovorništvo, socialno okupacijo, družabništvo, spremstvo, zagotavljanje varnosti, pomoč pri vrnitvi v domovino in materialno pomoč. Osebam v krizni namestitvi je zagotovljena 24-urna dosegljivost strokovne delavke, v delo z njimi pa se poleg strokovne delavke po potrebi vključujejo laični delavki in laični delavec ter usposobljene prostovoljke in prostovoljci.

Stroški projekta, ki jih je v okviru pogodbe sofinanciralo MDDSZ (plača 1 zaposlenega strokovnega delavca, stroški dela 3 laičnih delavcev, ki so plačani glede na število opravljenih ur, stroški nameščanja in stroški preventivnih delavnic), so v letu **2020** znašali skupaj **43.500,00** evra.

4.2 Program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – namestitev v varnem prostoru

Projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – namestitev v varnem prostoru za obdobje 2020–2021, ki ga je financiralo MNZ, je v letu poročanja na podlagi javnega razpisa izvajalo Društvo Ključ.

V program sta bili v letu 2020 vključeni 2 osebi, državljanka Slovenije in državljanka Ukrajine. Aktivnosti so bile od druge polovice marca 2020, ko je bila v Sloveniji razglašena epidemija COVID-19, za obe uporabnici nekoliko prilagojene, vendar so tekle nemoteno. Nemoteno delovanje programa je izvajalec zagotavljal z dnevno prisotnostjo vsaj 1 zaposlene v varnem prostoru. Obema uporabnicama je bila vse dni v tednu na voljo dežurna telefonska številka 24 ur na dan, izvajalec pa jima je omogočil tudi osebno psihosocialno svetovanje, coaching in telovadbo prek spleta. S pomočjo zunanjih sodelavk so potekale redne tedenske spletne psihoterapije. Uporabnici sta opravili obvezne zdravniške preglede in ob pomoči strokovne delavke uredili vse nujne upravne zadeve. Prek različnih spletnih aplikacij sta imeli možnost stika z zaposlenimi in tudi prostovoljci.

Stroški projekta, ki jih je v okviru pogodbe sofinanciralo MNZ (100 odstotkov plače enega zaposlenega strokovnega delavca, stroški nameščanja in drugi stroški projekta), so v letu 2020 skupaj znašali **39.715,62** evra.

Društvo Ključ je v okviru svojih aktivnosti, in sicer prek svetovalnega telefona, sodelovanja z nekaterimi drugimi nevladnimi organizacijami in institucijami ter v okviru projektov, ki neposredno obravnavajo ranljive skupine, v letu poročanja zaznalo še vsaj 14 možnih žrtev trgovanja z ljudmi.

4.3 Projekt Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi

Društvo Ključ je v letu 2020 nadaljevalo izvajanje projekta Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi, ki ga je v okviru Sklada EU za notranjo varnost v letih 2019 in 2020 sofinanciralo MNZ – Policija.

Projekt je bil namenjen državljanom Republike Slovenije, ki so bili kot žrtve trgovine z ljudmi obravnavani v tujini, ter tudi državljanom držav Evropske unije in državljanom tretjih držav, ki so bili v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavani kot žrtve trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji in zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji. Program, ki je logična posledica programov oskrbe žrtev trgovine z ljudmi, za žrtve pomeni prvi korak k njihovem samostojnemu življenju brez nasilja, izkoriščanja in kršenja človekovih pravic.

V letu 2020 so bile v program vključene 3 osebe, 2 državljanke Slovenije in 1 državljanica Madagaskarja, ki so v okviru projektnih aktivnosti prejele psihosocialno svetovanje, razbremenilne pogovore in psihoterapijo. Poleg tega jim je izvajalec nudil podporo pri aktivnostih iskanja zaposlitve, učenja slovenskega jezika, pri nadaljevanju pridobivanja izobrazbe ter učno pomoč, organizirane prostočasne aktivnosti z namenom vzpostavljanja socialnih stikov in širjenja socialne mreže ter druge storitve, dogovorjene v osebnih načrtih (podpora pri iskanju prebivališča, spremstvo na institucije, zdravstvene preglede, pričanja na sodišču ipd.).

V program (re)integracije žrtev trgovanja z ljudmi, ki ga sofinancirata Mestna občina Ljubljana in FIHO, pa so bile poleg tega vključene še 3 osebe, 2 državljanke Slovenije in 1 oseba brez državljanstva.

4.4 Projekt Informiranje žrtev trgovine z ljudmi, spolnega nasilja in nasilja po spolu v postopkih priznanja mednarodne zaščite (PATS)

Projekt PATS, ki se že več let izvaja v azilnem domu, je namenjen informiranju prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljevanju: prosilci) o pojavu trgovine z ljudmi. Program se delno financira iz evropskih, delno pa iz domačih sredstev (proračun Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov).

Namen projekta je osebe, ki večinoma ne prepoznajo nevarnosti in posledic trgovine z ljudmi, ozavestiti in z ustreznim pristopom spodbuditi k aktivni udeležbi pri preprečevanju različnih oblik izkoriščanja. Gre za individualne razgovore, ki potekajo v prosilcu razumljivem jeziku. V primeru otrok in mladostnikov je informiranje izvedeno na način, ki je primeren in prilagojen njihovi starosti ter stopnji razvoja. Razgovor traja predvidoma 60 minut. V primeru mladoletnikov brez spremstva se razgovor izvede takoj po sprejeti prošnji za mednarodno zaščito, v primeru žensk in tudi moških pa v roku 24 ur po prejemu obvestila naročnika.

V letu 2020 je od 1. januarja do 26. julija, ko se je iztekla obstoječa pogodba, projekt PATS izvajal Inštitut za afriške študije, ki je bil izbran tudi na javnem razpisu za izvajanje programa od 8. oktobra 2020. V vmesnem obdobju (od 26. julija do 8. oktobra 2020) sta razgovore na temo trgovine z ljudmi in spolnega nasilja ter nasilja na podlagi spola s prosilci za mednarodno zaščito izvajali za to usposobljeni uslužbenki Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo prosilcev.

Od 1. januarja do 31. decembra 2020 je bilo izvedenih 262 razgovorov, ki so potekali v azilnem domu, njegovih izpostavah, nastanitvenih kapacitetah za mladoletnike in v Centru za tujce.

5 Mednarodne dejavnosti in partnerstva

Problematika trgovine z ljudmi je večplastna in zato zahteva usklajeno delovanje različnih deležnikov na nacionalni ravni. Ker gre največkrat za mednarodno organizirano kriminalno dejavnost, ki je zaradi ustvarjanja velikih dobičkov v porastu, je za učinkovit boj proti temu pojavu zelo pomembno tudi sodelovanje z državami v bližnjih regijah in v širšem mednarodnem okolju.

5.1 Mednarodne dejavnosti

Na mednarodnem področju so člani MDS TZL sodelovali na različnih mednarodnih dogodkih, povezanih z aktivnostmi za preprečevanje trgovine z ljudmi in bojem proti njej.

Nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi in SPBTL

3. marca 2020 je bilo v Ljubljani izvedeno srečanje neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi jugovzhodne Evrope (v nadaljevanju: NATC JVE), ki je bila leta 2010 ustanovljena na pobudo Slovenije. V luči obeležitve desete obletnice delovanja NATC JVE je bil sprejet strateški dokument o prihodnjem delovanju mreže, ki bil pripravljen skupaj z Mednarodnim centrom za razvoj migracijske politike (ICMPD). O nadaljnji krepitvi regionalnega sodelovanja na področju boja proti trgovini z ljudmi so 4. marca razpravljali tudi notranji ministri procesa Brdo, ki so potrdili pomembnost dela mreže NATC JVE in zavezanost k njenemu nadaljnjemu delu tudi v prihodnje.

Na področju EU-sodelovanja so se nadaljevala redna srečanja neformalne mreže nacionalnih poročevalcev ali enakovrednih mehanizmov (v nadaljevanju: NREM), ki so v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19 potekala na daljavo. V letu poročanja se je skupina sestala dvakrat, in sicer 8. junija 2020 ob predsedovanju Hrvaške ter 20. in 21. oktobra 2020, ko je predsedovala Nemčija. Razprava se je v času predsedovanja Hrvaške osredotočila na pripravo vsebinskih podlag za novo strategijo EU na področju boja proti trgovini z ljudmi, med nemškim predsedovanjem pa na ugotovitve 3. poročila Evropske komisije o napredku na področju boja proti trgovini z ljudmi, na trgovino z otroki in na delovno izkoriščanje.

Od 20. do 22. julija 2020 je v organizaciji OVSE na Dunaju potekala 20. konferenca zavezništva proti trgovini z ljudmi, ki se je tokrat osredotočila na okrepitev aktivnosti za pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi s poudarkom na izzivih in možnostih za izboljšanje preiskav in preгона. Prav tako je konferenca izpostavila dobre prakse, vključno z inovativnimi metodami, ki lahko pozitivno vplivajo na pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Ob vsakem panelu je potekalo tudi pričevanje različnih žrtev z izkušnjo trgovine z ljudi.

V organizaciji OVSE in Sveta Evrope je 3. in 4. novembra 2020 potekalo srečanje nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi. Srečanje je bilo namenjeno razpravi o izzivih na področju boja proti trgovini z ljudmi, povezanih z epidemijo COVID-19, ter o možnostih okrepitve prizadevanj za učinkovitejše preprečevanje trgovine z ljudmi, pomoč žrtvam in pregon storilcev teh kaznivih dejanj.

Policija

Policija si pri preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi z državami članicami EU izmenjuje informacije v okviru sodelovanja z Europolom, s tretjimi državami pa v okviru sodelovanja z Interpolom.

V letu 2020 je policija v skladu z omejitvenimi ukrepi COVID-19 sodelovala tudi v političnem ciklu EU za boj proti hudim oblikam mednarodnega organiziranega kriminala. Pri tem je v okviru Evropske večdisciplinarne platforme zoper grožnje kriminala (EMPACT) izvajala dejavnosti iz Operativnega akcijskega načrta za leto 2020.

V času med 14. in 20. septembrom 2020 je policija sodelovala v skupni evropski akciji na področju trgovine z ljudmi (EMPACT THB) za prepoznavo oziroma identifikacijo žrtev trgovine z ljudmi izkoriščanih zaradi prisilnega dela oziroma drugih oblik izkoriščanja. Dejavnosti je vodil IRSD, v aktivnostih pa so sodelovali še predstavniki FURS in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Policija je aktivnosti izvajala na mejnih prehodih za mednarodni promet in na mejnem prehodu za zračni promet na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana, pri čemer pa žrtev trgovine z ljudmi ni identificirala.

V času med 5. in 11. oktobrom 2020 je policija sodelovala tudi v skupni evropski akciji za identifikacijo otrok žrtev trgovine z ljudmi. Aktivnosti so se izvajale na mejnih prehodih za mednarodni promet, na mejnem prehodu za zračni promet na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in pri izvedbi nadzora varovanja državne meje z Republiko Hrvaško. Pri izvedbi aktivnosti policija ni identificirala žrtev trgovine z ljudmi.

MZZ

V okviru mednarodnih organizacij je MZZ redno spremljal obravnavo tematike trgovine z ljudmi (npr. Mediteranska konferenca OVSE – 3. november, Konferenca OVSE o boju proti organiziranemu kriminalu – 5. oktober, 20. zasedanje OVSE Zavezništva proti trgovini z ljudmi – 20. do 22. julij).

Julija 2020 je na MZZ potekal tudi pogovor s predstavniki veleposlaništva ZDA v zvezi s predstavitvijo letnega poročila o trgovini z ljudmi (TIP).

V okviru 44. zasedanja Sveta OZN za človekove pravice, ki je potekalo julija 2020, je Slovenija aktivno sodelovala pri pogajanjih o besedilu resolucije na temo trgovine z ljudmi, ki se tematsko osredotoča na krepitev človekovih pravic, s povečanjem zaščite, podpore in opolnomočenja žrtev, posebej žensk in otrok. Resolucijo je Slovenija tudi kosponsorirala.

Na 75. zasedanju Generalne skupščine OZN je Slovenija prav tako kosponsorirala dve resoluciji, in sicer Trgovina z ženskami in dekleti ter Krepitev in promocija učinkovitih ukrepov in mednarodnega sodelovanja pri donacijah organov in njihovi transplantaciji za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi z namenom odstranitve organov.

IRSD

Predstavnica IRSD se je avgusta 2020 udeležila delovnega sestanka, ki je potekal v Haagu v zvezi s pripravami na izvedbo evropske akcije JAD 2020. IRSD je zagotovil tudi udeležbo svojega predstavnika na konferenci Trgovina z ljudmi v času koronavirusa, ki je potekala 14. in 15. oktobra 2020 v organizaciji Zveznega ministrstva za notranje zadeve Republike Avstrije. IRSD je sodeloval tudi v razgovoru s predstavnico irske univerze Maynooth na temo trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela.

5.2 Partnerstva in raziskave

Partnerstva med organizacijami, ki delujejo na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, so v Sloveniji vzpostavljena že vrsto let. Pri obravnavi posameznih primerov trgovine z ljudmi policija tesno sodeluje s SDT ter nevladnimi in humanitarnimi organizacijami (Slovenska karitas in Društvo Ključ). Z navedenima organizacijama sodeluje tudi na področju izvajanja programov oskrbe žrtev trgovine z ljudmi v krizni in varni namestitvi ter v okviru projekta (re)integracije.

Tudi v letu 2020 se je nadaljevalo dobro sodelovanje med Policijo, IRSD, FURS in Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije v okviru skupne evropske akcije JAD 2020.

Zgledno sodelovanje poteka tudi med Policijo in MZZ, ki redno obvešča o ugotovitvah diplomatsko-konzularnih predstavništev v zvezi s problematiko državljanek tretjih držav oziroma o primerih, ki kažejo na sum, da bi lahko iskalke zaposlitve postale žrtve trgovine z ljudmi.

Državni tožilci na SDT RS s svojimi prispevki in izkušnjami aktivno sodelujejo na različnih izobraževanjih s področja trgovine z ljudmi v tujini in izobraževanjih, ki jih za svoje zaposlene organizirajo institucije, ki sodelujejo v MDS TZL.

V letu poročanja ni bilo posebnih raziskav o trgovini z ljudmi, ki bi jih financirala slovenska vlada.

Sklep

Delo MDS TZL je bilo v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19 omejeno, vendar je ta kljub temu izvedla ključne dejavnosti na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej v skladu z Akcijskim načrtom za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2019–2020.

Na področju zakonodaje in politik je MDS TZL pripravila Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča in novelo Zakona o tujcih, katerih spremenjene določbe vplivajo na izboljšanje pogojev za zaščito in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi. Medresorska delovna skupina je pripravila tudi letno poročilo o svojem delu, s katerim je seznanila Vlado RS, ter Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2022.

V letu 2020 so se zaradi epidemije COVID-19 preventivne dejavnosti izvajale v bistveno manjšem obsegu kot v preteklosti, predvsem je bilo to zmanjšanje opazno na področju usposabljanja strokovnjakov, ki se pri delu ukvarjajo s problematiko trgovine z ljudmi, in na področju ozaveščanja ranljivih skupin.

Na področju odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj trgovine z ljudmi se ugotavlja, da v Sloveniji še vedno prevladuje izkoriščanje žrtev trgovanja za namen spolnih zlorab. Policija je v letu 2020 obravnavala 29 kaznivih dejanj trgovine z ljudmi zoper 4 fizične in 1 pravno osebo ter identificirala 27 žrtev trgovine z ljudmi. V okviru svojih pristojnosti sta aktivnosti v zvezi z odkrivanjem primerov trgovine z ljudmi, usmerjene predvsem na področje izkoriščanja prisilnega dela, izvajala tudi IRSD in FURS. Specializirano državno tožilstvo je v letu poročanja podalo 1 obtožni akt zoper 5 fizičnih oseb, 1 obtožni akt zoper 1 fizično osebo pa je podalo Okrožno državno tožilstvo na Ptuju. Sodišče je izdalo obsodilne sodbe zoper 5 obdolžencev.

Pomoč in zaščito za žrtve trgovine z ljudmi sta v okviru projektov, ki jih sofinancirata MNZ in MDDSZ, tudi v letu 2020 izvajala Slovenska karitas in Društvo Ključ. V krizni namestitvi v letu poročanja ni bilo nameščenih žrtev, medtem ko sta bili v program varne namestitve vključeni 2, v program reintegracije pa 3 osebe. Preostale žrtve so ponujeno namestitveno možnost zavrnile. Na področju prepoznavne, pomoči in zaščite žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite se je v Azilnem domu nadaljeval projekt PATS.

Na mednarodnem področju so člani MDS TZL sodelovali na številnih dogodkih in konferencah, ki so v letu 2020 zaradi epidemije potekali v večji meri na daljavo. Republika Slovenija si še naprej prizadeva za okrepitev mednarodnega sodelovanja na področju boja proti trgovini z ljudmi, še zlasti v regiji jugovzhodne Evrope. Marca 2020 je v Ljubljani potekalo srečanje neformalne mreže NATC JVE, v okviru katerega je bil v luči obeležitve desete obletnice delovanja mreže sprejet strateški dokument o njenem prihodnjem delu. O regionalnem sodelovanju na področju boja proti trgovini z ljudmi so razpravljali tudi notranji ministri procesa Brdo, ki so potrdili pomembnost nadaljnega dela mreže na podlagi sprejetega strateškega dokumenta.